

KŘESŤANSKÉ LISTY A KUSŮV LID

Časopis Národní Jednoty Československých Protestantů v Americe a v Kanadě

Ročník LXVI (XXV)

Chicago, Illinois Duben (April) 1964

Číslo (No.) 4

Reentry of Second Class matter at the Post Office at Taylor, Texas. Acceptance for mailing at a special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 11, 1918

Vilma Peramezza:

Gnosce Te Ipsum

Ó Ty, kdož sám jsi,
a kdo žiješ
ohklíčen davem.

Ó ty, kdo usmíváš se,
a neseš v očích
stopu slední slzy.

Ó ty, kdo trpíš
a propůjčuješ druhým
veselí, které neznáš.

Ó ty, kdo bouří jsi,
a nosíš v tváři
masku míru nebývalého.

Ó ty, kdo jsi vzdálen,
kdo činíš ze sebe,
a se skrýváš
ve světě, jenž tě obepíná.
Ó ty, kdo zbabělým jsi
a bojíš se nalézt sebe.

Hledej sehe,
miluj osamění,
p'ač, nedej na bolest,
vzdoruj své bouři,
a zvítěziv boj ten,
žij pak v sobě samém.

Medituj,
hledej Ho,
neboť On je počátkem
a koncem všeho.
slyš Ho:
"Blahoslavený ty, kdo trpíš,
neboť tvé je Království Nebes."

Ted', když je tvým,
a ty ses našel,
svět sexuje se
okolo tebe,
aniž tě zasáhl.

A až označí tě:

"Ubohý, žije tak sám,"

odpověz:

"Ne, já žiji v Něm,
a vlastním svět. Můj,
aniž potřebuji
světa vypůjčeného."

(Zčeštil F. C. Štěrba).

S námi do skonání

"A aj, já s vámi jsem po všechny dny,
až do skonání světa. Mat. 28,20.

Vzkříšený Ježíš, Pán, jemuž byla dána všechná moc na nebi i na zemi, vyzývá svou církev k dílu. Ale k výzvě připojuje slib, s výzvou dává svou přítomnost: A aj, já s vámi jsem. Jeho přítomností, kterou vyznáváme, se pro nás mění přítomnost lidí a věcí. Ve světle Vzkříšeného a v jistotě života s Kristem přestává být svět kolem nás lhostejný nebo nepřátelský a stává se pro nás světem, který Bůh tolik miloval, abychom se i my učili prokazovat mu lásku. Lidem se stáváme bližními a samu bolest a utrpení přijímáme jako příležitost trpět s Kristem a se všemi trpícími. Světa a jeho možností, společností a jejich zařízení užíváme podobně jako apoštol Pavel (1 Kor. 7,31) s dělnou vynalézatostí pro druhé a s vděčností k Dárci dobrých věcí. Plníce každodenní úkoly svého zaměstnání, podvolujeme se tomu, jenž nevydal svět zmatku a zmaru, ale vztýčil uprostřed jeho zatímních řádů znamení svých záměrů. Jeho přítomnost je naší svobodou. Spolu s ním jsme osvobozeni od hříchu a od tíhy minulosti. Nemusíme dělat zítra co jsme konali včera. Jsme svobodni na světě, protože jsme vírou poznali vítězství, kterým byl přemožen. Spolu s Kristem přestala být neposlušnost Boží vůle jedinou možností našeho rozhodování. On je s námi po všechny dny,

KŘESTANSKÉ LISTY A HUSŮV LID

Christian Journal and the People of Hus
Křest'anské Listy 1898 Husův Lid 1940

Vychází měsíčně. Vydává Národní Jednota
Československých Protestantů v USA
a Kanadě

Published monthly by the National Union of
Czechoslovak Protestants of America

Redaktor (Editor) J. P. Tatter
2655 Locust Street Denver 7, Colorado

Články, zprávy pro časopis a knihy k recenzi
posílejte na redaktora

Za své příspěvky odpovídají autoři sami.

Předplatné — Subscription \$2.00 per year.
Předplatné, milodary na časopis, jakož i příspěvky Jednotě . . . k podpoře strádajících uprchlíků, dětí a nemocných, zasílejte laskavě na adresu pokladníka Jednoty:

Mr. John Opie, 4800 South Hoyne Ave.
Chicago 9, Illinois

Return Address Adresa Administrace
4800 South Hoyne Ave., Chicago 9, Illinois

abychom nadále směli patřit jemu a bližním. Ve své prozatímnosti, která je jen "do skonání", má svět, v němž je Kristus skrytý přítomný, i v Božích očích kladnou hodnotu. Má ovšem také svou mez, svůj konec, v okamžiku, kdy Kristus "vzdá království Bohu a Otci . . . , aby byl Bůh všechno ve všech" (1 Kor. 15,24, 28). Až do oné cílové chvíle je nám po všechny dny skrytá, ale skutečná přítomnost Vzkříšeného zdrojem radostné a vděčné odpovědnosti za běh světa a za nápravu lidských věcí.

"Přijď, Pane Ježíši, ukaž své nevěstě tvář svou! Byls jí dosud líčen v tak rozmanitých podobách a barvách, že Tě sice slyší jako zahaleného v mraku, ale nevidí Tě, a neznají, jaký jsi, naříká. Odhal tedy svou žádoucí tvář a sám se ukaž, jaký jsi. Ukaž, že jsi s námi, že vždycky s námi byls a budeš až do konce světa!" (Jan Amos Komenský)—NKD-1964.

OVOCE

Jaká tajemná proměna probíhá v plodech stromů.

Zkuste je okusit, než dozrají. Jsou plny hořkosti, kyselé, trpké. Nelze je jíst bez ošklivosti a bez následků, na které nás ještě jako děti upozorňovali.

A měli pravdu. Je lépe počkat, až jablčka v tvářích zrůžovějí, hrušky žlutí slunce problesknou, švestky se úrodou promodrají.

Pak každá pachut', která ti ústa stahovala a nutila tě do grimasy, se stává něčím dobrým, je svěží chutí, po hořkosti, trpkosti a kyselosti, po žluči a po pelyňku zbyly jen dary rozličnosti, které liší ovoce od ovoce a činí je osvěžujícím a žádoucím. — — — — —

Vezmi mne, Pane, do rukou, abych uzrál ve tvých dlaních. Aby chut' pelyňku, žluč hněvů, trpkost závisl a sobectví se rozplynula. Aby se každá z těch mých ošklivostí v něco dobrého pod sluncem tvé lásky proměnila. Vášně v horlivost a vroucnost, hněv v rozhořčení, sobectví v tichost, pokoru, a pýcha ve víru a strach, bázeň v lásku, tu chut' nejchutnější. Učiň, jak ty chceš a umíš. Jen ty znáš tajemství proměny. Jsme bez tebe všichni jen ovoce zelené, plody nedozrálé, které trháme a jíme pro bolest a v ošklivosti.

D. Molnár.

Přemysl Pitter:

NIC JINÉHO

Apoštol Pavel v Prvém listě Korintským v 2. kapitole píše: "Tak jsem usoudil, nic jiného neuměti, než Ježíše Krista."

Pozastavujeme se nad tím. Jaktó: umět Ježíše Krista? Mohu umět bruslit, jezdit na lyžích, trochu těžší je umět vařit nebo dobře spravit boty — ale umět Ježíše Krista? Umíme číst a psát, počítat, umíme snad německy nebo anglicky, umíme vynalézat nové věci — ale umět Ježíše Krista? Jak to ten Pavel myslel? Připojíme-li k tomu ještě Pavlovo "nic jiného", pak mnozí zvolají: jaká náboženská úzkoprsost! Jaký fanatismus, nevědeckost, zpátečnictví! Což není moudré a dobré, aby člověk uměl mnohem víc než jen Ježíše Krista?

Ale to tvrdí také i Pavel, když v Prvém listě k Tesalonickým v 5. kapitole píše: "Všeho zkuste, a což dobrého, toho se držte!" Pavel sám byl muž učený, zcestovalý, vysoce inteligentní. Byl znalý nejen starožitovské náboženské literatury, ale i řecké filosofie. Avšak jednou se setkal s Ježíšem a a od té chvíle se upjal tělem, duší na něho. Nezáleží na tom, že toto setkání bylo duchovního rázu. Jak mocně byl ve své bytosti otřesen, o tom svědčí jeho slova v listě Filipským (3,7-8): "Všecko co jsem dříve pokládal za zisk, naučil jsem se pokládati za ztrátu, když to srovnávám s nesmírným po-

kladem poznání o Kristu Ježíši, svém Pánu. Pro něho jsem se všeho zřekl a mám to za bezcenný brak, jen abych získal Krista a abych se znova našel v něm . . .”.

Pavel vidí v Ježíši Kristu zosobněnou dokonalost, vzor spravedlivé a sebeobětavé lásky. Avšak Kristus mu není pouze historickou osobností. Není to jen největší Boží syn, který se zrodil na světě, zde učil, trpěl, zemřel a jest pohřben. “Ježíš Kristus včera i dnes tentýž jest i na věky!” (Žid. 13,8). “Naši praotcové pili z duchovní skály, a ta skála byl Kristus!” (I. Kor. 2,20). “Již nejsem živ já, ale živ je ve mně Kristus.” (Gal. 2,20). Kdyby byl Pavel chápal Krista pouze jako člověka v určitém prostoru a čase, nemohl by o něm říci, že byl skálou, z níž pili na poušti praotcové, vedení Mojžíšem. Kristus je podle Pavlova pojetí bytost kosmická, věčné Slovo-Logos, o němž praví Jan, že bylo na počátku a všechno povstalo skrze ně. V našem čase a prostoru našlo své nejdokonalejší vyjádření v Ježíši Nazaretském.

Saul jde, aby vyhubil ty, kteří uvěřili, že Ježíš je Kristus, a aby zničil památku Ježíšovu. Cestou je sám přepaden a zajat Kristem. Kristus Ježíš si podrobuje srdce Saulovo. Ze sveřepného Saula se stává pokorný Paulus, t. j. nepatrný. Ježíš je mu od té chvíle vzorem a cílem všeho usilování. Toto poznání vkládá Pavlovi do úst slova: “Proto tak jsem usoudil, nic jiného neuměti, než Ježíše Krista.”

Jak se “naučit Ježíši Kristu”? Jak ho poznat, jak si ho osvojit? Školní vyučování náboženství spíše odvádí od Boha než jemu přibližuje. Sám si s hrůzou vzpomínám na učení se katechismu zpaměti, na starozákonní dějepravu, která ve mně působila mravní rozpor a udělala ze mne v mých dvanácti letech ateistu. Je s podivem, že ani v církvích reformačních nebylo vyučování náboženství ovlivněno moderními zásadami pedagogickými. Ani když jsem se stal posluchačem Husovy bohoslovecké fakulty se mi nevedlo lépe. Tam jsem prožil svou poslední, ale nejhlubší náboženskou krizi. Dnes za tu zkušenost děkuji Bohu, ale tehdy mi nebylo dobře, když jsem se učil vystihovati duchovní věci rozumem. (I. Kor. 2,6-16). Rozuměti Božímu slovu a Božím skutkům můžeme jen z duchovního osvětlení. A to je Boží milost

a dar duši pokorně prosící. Dar, který zavazuje a jež si nesmí obdarovaný ponechat. Ten tehdy, když lidská inteligence mlčí, mluví Bůh.

Jak málo pochopení pro věci Boží je právě u lidí t. zv. inteligentních! Jak všechno jejich povídání o Bohu je frázovitě, povrchní, neprožité, důmyslně “duchaplné”! A jak naproti tomu býváme překvapeni hloubkou poznání a zážitku Boha u člověka nevzdělaného! Vzpomínám na staříka, s kterým jsem se setkal kdesi na kopci nad Železným Brodem-Oral, a já jsem se s ním dal do rozhovoru. Žasl jsem nejen nad hloubkou jeho myšlenek, ale i nad prostou krásou jejich vyjádření. Učení myslitelé musili by napsat obsáhlé vědecké dílo, aby vyslovili to, co stařík vyslovil několika větami.

Nepodceňuji vzdělanost. Vzdělání je velmi důležité a potřebné. Avšak nestačí nacpat hlavu vědomostmi, udělat ze sebe lexikon. Vzdělání je velká věc, ale jen tehdy, je-li postaveno do služby Bohu. K vzdělání patří pokora a Bohu oddané srdce. Jsou lidé vysocí vzdělání a při tom padouši a bezcharakterní zrůdy. Jejich vzdělání jim umožňuje páchat zlo inteligentně.

Člověk s pravou inteligencí čím více nabývá vědomostí, tím se stává pokornějším a věřícím. Člověk s naučenou inteligencí se stává domýšlivým a nadutým. Takový vám řekne: “Náboženství? To je pro lidi nevzdělané. My moderní vzdělanci jdeme za vědou; nám nestačí víra!” Ubohá věda, která zavrhuje víru! Jak kusé jsou její poznatky, jak úzké hranice! V oblasti duchovní zůstává rozum vůbec na holičkách. Co můžeme vědět o věcech skrytých smyslovému chápání? Tu nastupuje vědění jiné, vycházející z vnitřních prožitků, vnitřního osvětlení a poznání. Také toto vědění je exaktní, protože za stejných okolností a podmínek může dojít každý téže zkušenosti. Tyto duchovní pravdy ověřuji nám souhlasně všichni lidé velké víry všech dob a vyznání. Čtete svědectví biblická, čtete jiná svatá písma velkých věrozvěstů — přes všechnu zdánlivou různost a protichůdnost dosahují obdivuhodné jednoty ve všech základních otázkách duchovního, mravního a sociálního života. A k svědectví jejich přistupují osobní zážitky a zkušenosti nesčetných jedinců, které tvoří veliký doklad, jak obdi-

vhodně přesná a jednotná je věda duchovní, založená na víře, mnohem jednotnější, než věda pouhého rozumu.

A ještě slovo o náboženství. Můžeme sdělovat náboženská svědectví vlastní i cizí, můžeme učit náboženskému myšlení, můžeme učit dějinám náboženství, ale náboženství samo je osobní vnitřní životní postoj. Náboženskou víru můžeme probouzet, pěstovat, podporovat, usměrňovat, ale známkovat ji nelze. Teprve zbožnost nám život otvírá, zkrasluje, zdůvodňuje, vysvětluje a skýtá důvěru, kde vysvětlení nestačí. Bez zbožnosti není pravé mravnosti. To všechno je sloučeno a umocněno v životě Ježíše Krista, a proto může apoštol Pavel zvolat: "Nic netřeba jiného, než umět Ježíše Krista!" Čili jinými slovy: všechn lidský důmysl a výsledky lidského snažení jsou bezcenný brak, nejsou-li založeny na věčných, duchovních hodnotách, vyjádřených a zosobněných Ježíšem Kristem. Nebudeme-li umět a znát Ježíše Krista, toho ukřižovaného, sebe obětujícího a přece z mrtvých vstávajícího — pak jsme prohráli život, prohráli jsme sebe.

A nakonec slovo na naši vlastní adresu. Slovo Boží by nebylo slovem Božím, kdyby se svým ostrím neobrátilo osobně proti nám a se nezaseklo do našeho svědomí. Tedy: jak vypadá moje a tvoje křesťanství? Umím já, umíš ty Ježíše? Umíme ho životem napodobit jako učedníci svého mistra? Umíme po jeho příkladu myslit a jednat? Snad umíme o něm pěkně mluvit, ale *žít* ho ještě neumíme!

Ucházíme-li se někde o místo, musíme předložit kupu vysvědčení, osvědčení a průkazů. A na úřadech zvláště: to je nějakých papírů, kterými musíme dokazovat, že vůbec existujeme! Bez papírů není dnes člověk člověkem.

S tím naším křesťanstvím je to také takové. Jsme křesťany na papíře, papíry dokazujeme, že umíme Ježíše Krista. Ale v praxi? Všechn náš život ukazuje, že z Ježíše Krista netoliko neumíme ani zbla, ale dokonce pod jménem křesťanství provádíme věci, které ho zúplna potírají.

Uznáme-li toto, a my to *musíme* uznat, pak zbývá pouze jediné: pokorný a opravdový návrat k Ježíši Kristu. Nechtít nic jiného, než umět Ježíše Krista. Protože když to budeme umět, nebudeme už nic více potřebo-

vat, neboť v Kristu, to jest v lásce a v pravdě je plnost a dokonalost života.

Kdo tedy není s ním, musí být samozřejmě proti němu, neboť není dvojí cesty, není dvojího rozhodnutí. *Bud'* s láskou, s pravdou, to jest s Kristem — *anebo* proti lásce, proti pravdě, to jest proti Kristu. Kdo neshromažďuje s láskou, ten rozptyluje, co láska shromažďila. Kdo myslí, že je nějaká jiná, kompromisní cesta, kdo myslí, že může zůstat stranou velikého zápasu mezi pravdou a lží, dobrem a zlem, světlem a temnotou — ten velmi bloudí a záhy sám na sobě pozná, že dvěma pánům nelze sloužit. Jeho nitro bude rozvrácené, nebude mít klidu a jeho dílo i zdraví bude podle toho vypadat.

A zas na druhé straně: Kdo není proti Kristu, je s ním, byt' se ho slovy nedovolával a svou příslušnost k němu nedokazoval. Neboť kdo se nestaví proti přikázáním lásky a pravdy, ale neplní je, již tím pomáhá Kristu k vítězství. Ten umí Ježíše Krista snad lépe než ti, kdo vykřikují svou příslušnost k němu.

Pravdu má apoštol Pavel, když usoudil, nic jiného neumět, než Ježíše Krista.

F. M. Bartoš:

Jiří Poděbradský a A. J. Komenský v zápase o mír světa.

Mezinárodní úřad pro vědu a kulturu při Organizaci Spojených národů UNESCO měl šťastnou myšlenku, když se rozhodl připomenout světové veřejnosti v r. 1964 půltisící výročí památného návrhu Hustiského krále na vytvoření svazu států, jenž by znemožnil v Evropě války. Král Jiří si tím zjednal čestné místo v dějinách úsilí o odstranění válek a mezi předchůdci Organizace Spojených národů, která vzešla z hrůz druhé světové války a sdružuje již 110 států celého světa v onom pozhnaném úsilí. Je v tom i výzva nám, abychom se zamyslili nad prvním pokusem uskutečnit takovou organizaci diplomatickým jednáním, vyšlým z našeho národa, třeba se nezdařil pro nezralost doby a poměrů v tehdejší ještě feudální Evropě, a nad jeho souvislostí s českou reformací, v jejímž ovzduší se zrodil.

Co jest obsahem smlouvy, která, třeba ne-

vešla v život, nabyla takové proslulosti? Je to celý, třeba nevelký spisek o 24 článcích a předmluvě.

V pěkném úvodě vykládají panovníci, kteří měli podepsat návrh smlouvy, jak žalostné ztráty utrpělo křesťanstvo rozmachem Turků v Evropě, a prohlašují přesvědčení, že by nemohli podniknout nic zbožnějšího ani slavnějšího nežli se zasadit o to, aby mezi křesťany zavládl pravý, ryzí a trvalý mír, jednota a láska a aby víra křesťanská došla obrany proti Turkům. Proto se rozhodli utvořit svaz států, jenž by tu zjednal nápravu na věčné časy. Zavazují se slavnostně, že nižádný spor mezi sebou nebudou řešit zbraní, ani že nedopustí řešení válkou. Každému z členů svazu, jenž by se stal obětí útoku, přispějí ihned na pomoc, a to jak prostředkováním diplomatickým a peněží, tak i vojenským. Svaz zakročí stejně i tenkrát, vypukne-li válka mimo jeho oblast, a přičiní se o urovnání konfliktu po dobrém, a nepůjde-li to, vynutí mír zbraní. Kdokoli roznlí požár války, bude všemi členy svazu postaven mimo zákon.

Svaz se chce však postarat nejen o zabezpečení míru, ale i o zajištění druhého nejvzácnějšího statku lidstva, totiž konání spravedlnosti. I zřizuje soud, jenž by zjednal spravedlnost a vytvořil nové právo, jak si ho vyžadají poměry, jež vzniknou ustavením svazu. Činí taktéž podrobná ustanovení o prostředcích, z nichž má být udržováno úřednictvo i úřady svazu a uhrazovány náklady na válku, a o složení a povaze ústřední správy. V ústředním tom úřadě bude rozhodováno tak, že jeden hlas bude mít Francie, druhý Německo, třetí Itálie za vedení Benátské republiky a čtvrtý, přistoupí-li ke svazu, panovníci poloostrova španělského. Prvních pět let bude zasedati v Basileji, dalších pět v některém městě Francie a nakonec v Itálii.

Tak měla povstat nová Evropa a zabezpečit křesťanské kultuře první základy rozvoje a zdu: požehnání míru a pokoje. Toto požehnání se mělo dostat i zemím husitského krále. Ten měl o mír zájem největší, neboť byl svrchovaně nebezpečně ohrožen papežstvím.

Návrh na založení svazu evropských států vznikl v podobě dnes známé již r. 1462 jako zbraň proti úderu Pia II., který v březnu zrušil kompaktáta, mírovou smlouvu, která ukončila válku, vedenou 16 let církví proti

husitské revoluci a vykoupnou nevýslovnými oběťmi i statků. Tato smlouva byla jménem církve podepsána zástupci koncilu basilejského a byla čtvrt století základnou církevního míru v českých zemích mezi většinou husitskou a menšinou katolickou a na něm založeného blahobytu a kulturního rozkvětu, jimiž stát Jiřího Poděbradského daleko vynikal nad okolní země. Vypovězení kompaktát se rovnalo vypovězení války. Husitský král odpověděl na ně slavnostním prohlášením na pražském sněmu v srpnu, že je rozhodnut bránit kompaktáta, a tím mír v zemi, a rozvinul ráznou činnost diplomatickou, aby odstránil papeže od otevřené války. Byl to napínavý souboj mezi dvěma vynikajícími a mocnými panovníky a státníky, který rozhýbal téměř celou Evropu od Polska přes Itálii a Německo až do Francie. Na Francii záleželo nejvíce a její král Ludvík XI. se přiblížil králi Jiřímu nejbliže. Avšak ani tento mocný král se neodvážil zajít dále, nežli že obnovil r. 1464 s českým králem starou spojeneckou smlouvu, která měla jen cenu platonickou, když Pius II. zakročil ve Francii diplomatickou cestou. Tím byl osud návrhu smlouvy o svazu evropských států, k jejímuž podepsání vyslal Husitský král do Francie skvělé poselstvo, zpečetěn a tento neúspěch byl králi Jiřímu zmírněn jen málo smrtí Pia II. vzápětí nato. Jeho nástupci Pavlu II. trvalo tři roky, než se mohl odvážit nového úderu proti českému králi, avšak potom rozpoutal s katolickou vysokou šlechtou nové křížacké války proti husitské většině národa i jemu králi, jemuž se však podařilo šťastně je odrazit.

Nedocenili bychom však dějinný význam slavného dokumentu, který náleží k nejpamätnějších listinám našeho státu, kdybychom v něm neviděli než diplomatickou zbraň Husitského krále. Návrh na potlačení války v Evropě založením svazu států, třeba mu konečnou podobu dal nejspíše bavorský právník a diplomat doktor Martin Mair, jehož král Jiří užíval k takovým pracím a který byl králi zcela oddán, je dokonalým výrazem smýšlení a ducha Jiřího Poděbradského, jenž byl v tom pravým synem husitské revoluce. Je slávou veliké této revoluce, že třeba musila vést na 20 let nerovný, chvílemi až zoufal, zápas s nepřitelem, který se necítil vázán primitivními zvyklostmi mezinárodního práva podle

(Dokončení na str. 59)

Otakar Odložilík: Jednota Bratrská a reformování francouzského jazyka.

Při ohledávání a rozboru složení Budovcova křídla, nelze myslet jenom na Ženěvu a na hugenotská střediska. Je potřeba vzít do počtu i taková místa jako Basilej, Heidelberg, Herborn, Brémy, Leyden a jiná, jako jsme to dělali v dřívějších kapitolách. Mnoho věcí čeká ještě na zevrubné probádání, protože Dějiny Gindelyho probírají především věci politické a vojenské. Některé školy, jako Altdorf, nebyly tak vyhraněné, aby se mohly prostě položit na jednu stranu, lutherskou nebo reformovanou. A konečně: o náboženském smýšlení nebo politické orientaci nerozhodovaly jenom zahraniční školy; i na významných místech ve stavovské obci byli lidé, kteří ztrávili celý život doma a nemluvili jinak nežli česky.

V českém direktoriu bylo mezi zástupci královských měst několik osob, na které je radno upozornit. Byl mezi nimi Jan Theodor Sixt z Ottersdorfu "muž učený a povědomostí i zkušením mnohých věcí patrný, v nábožensví horlivý", student někdy heidelbergský. Daniele Škrétu Šotnovského ze Závořic (a jeho bratra Jiřího) jsme už poznali jako studenty v Nîmes a v Montpellieru u věhlasného Julia Pacia. Jan Oršinovský z Firštenfeldu zůstavil po sobě album přátel, obsahem mnohem chudší než Opsimathův památník. Zápisy ukazují, že se Oršinovský dostal v září 1603 do Amberku, aby dohlížel na studie Adama Budovce v tamní latinské škole. Roku 1608 byl Oršinovský v Altdorfu, jak svědčí zápisy Konráda Rittershusia a Jiřího Quercia. S doktorem Janem Jesseniem, jehož vynikající účast v povstání byla už osvětlena jinými badateli, se Oršinovský setkal v Marburku v srpnu 1609. Oršinovský byl jeden čas vychovatelem u Smiřických. V direktoriu se řadil k Budovcovi. Ještě jedno jméno: v Altdorfu studoval někdy Eliáš Rozín z Javorníka, kterého direktori užívali jako posla do Nizozemí.

Šlechtíci a často i měšťanští synkové nejezdili za hranice v jedné a téže věci. U těch, kteří se nepřipravovali k duchovenské službě (to bylo mezi šlechtou řídkou výjimkou) šlo především o vyškolení v politických naukách a o orientaci ve veřejném životě. Lidé byli dychtiví zvědět, co se děje v zemích, které měly vladaře evangelického

vyznání a kde nebylo rozdělení zatěžujícího veřejný život v českém království. Je po každé choulostivé pronášet obecné úsudky na základě kusého badání. Odvažujeme se nicméně povědět, že mezi těmi, kdo za povstání rozhodovali o základních věcech a kdo řídili úřední stroj, převládali lidé se školením v reformované oblasti, nikoli v takových baštách lutherství jako bylo Lipsko nebo Wittenberg. Zdůrazňovat při tom obrácení k německé oblasti jako to dělal Pekař, je zjednodušování vyplývající z ovzduší devatenáctého století, nikoliv z pozorného studia několika desítek let před Bílou Horou. Scipio Gentile — abychom si uvedli aspoň jeden případ — byl i v Altdorfu jedním z těch italských učenců, kteří by nebyli obstáli doma v katolickém prostředí.

Ne všichni členové protihabsburského táboru měli sklon k práci ve veřejné správě. Pomáhali společně věci po svém, totiž pobýtem mezi branným lidem. Oba Vchynští, někdy studenti v Altdorfu, Radslov a Oldřich, se dali na vojnu. Tam tihl i Albrecht Jan Smiřický, který dal na svůj náklad vystrojit oddíl pěchoty o 1100 mužích. Bratři Vchynští sloužili u jízdy a přispěli nejenom účastí na velení, nýbrž i penězi na výzbroj a vydržování jednotek v poli. Jan Lorenc ze Žerotína, někdy společník svého příbuzného Ladislava Veleny v Ženěvě a jinde, sloužil jako "nejvyšší nad regimentem mušketýrů." Ani Oldřich Vchynský ani Jan Lorenc se nedočkali konce vojny, nýbrž padli na bojiště.

Moravské direktorium vzešlo z rozporu, které Karel starší nejenom způsobil, nýbrž i živil občasnými zásahy, jakmile se mohl uchýlit z Brna na své statky do poměrné volnosti. V knize, kterou jsem o něm napsal r. 1936 (Karel starší ze Žerotína, 1564-1636), jsem se pokusil zjistit příčiny jeho zdráhání přidat se k českému odboji a nechci se k věci vracet jinak než několika větami. Nešlo jenom o zásadní otázku, smí-li se křesťan vzepřít řádně zřízené vrchnosti. Nelze také přičíst všechno navrub osobních rozporů s českými vůdci. Žerotín se už roku 1615 vyslovil velmi zdrženlivě o vyhlídkách úspěchu v zápase s tak mocným panovnickým rodem, jako byli Habsburkové. Nečekal od zahraničních souvěrců vydatné pomoci a proto

chtěl roku 1618 i potom raději smřovat než znepráčetel na život a na smrt.

Ladislav Velen ze Žerotína zprvu nebyl členem direktoria. Jak on, tak druzí dva velitelé stavovského vojska Petr Sedlnický z Choltic a Fridrich z Tiefenbachu mohli chodit mezi direktory, kdy se jim vidělo a líbilo." V seznamech členů direktoria z panského stavu býval uváděn na prvním místě Pertold Bohodub z Lipého, někdy štrasburský student. Hlavní slovo však měl Vilém z Roupova, o jehož mládí nevíme skoro nic. Tři jména jsou nám známá z dřívějších. Zdeněk Brtnický z Valdštejna, Fridrich z Kounic a Jan Bernart z Kunovic — první dva navštívili svým časem Ženěvu. K nim nelze přidat Jindřicha Zahrádeckého, kterého Opsimathes poctil věnováním výňatku z Kalvínovy Institute. Ve skupině rytířů si zaslouží pozornosti Jan Skrbenský z Hříště, Hanuš Petřvaldský a Jiří Zahrádecký. Jméno Jana Čejky připomíná Budovcovo spojení s Bezou, které roku 1584 podchytili dva bratři Čejkové — protože nikdo neuvedl křestní jména, nelze rozhodnout byl-li Jan jedním z nich. Měšťanskí zástupcové v direktoriu neměli v moravské společnosti příliš významného místa.

Karel starší se v dřívějších dobách nestýkal jenom s těmi direktory, které jsme si vypočetli, nýbrž i s jinými, jejichž jména výslovně neuvádíme. S některými se rozešel prudce, takže bylo těžko se znovu setkat. Jiní dlouho váhali a nepřestávali se po něm ohlížet. Ani prchlivý bratranec nenáležal na takové opatření, kterým by Karel starší byl úplně odloučen od někdejších přátel. Když věci šly špatně, mnozí mysli, že Karel starší byl jedinou osobou, která by mohla navázat přetřhané styky.

Rozchod v názorech a v postupu způsobil mnoho roztrpčení a podezírání. Mezi lidmi se šeptalo o darech a poctách, které Žerotín asi dostal z Vídně za to, že nešel s Čechy. Na podzim 1619 vyšel leták, jehož původce stavěl proti sobě působivě Žerotínův postup proti Rudolfovi a opatnické chování roku 1618 a potom napořád. Ten, kterého předtím "všickni za horlivého ctitele Božího a za sloup církve Kristové měli," se projevil jako úhlavní nepřítel "věrných a upřímných stavův evangelických království českého". Leták naznačoval, že Žerotín se pokoušel na-

vázat spojení se svými někdejšími společníky, avšak nenacházel prý už mezi nimi důvěry.

Na evangelické straně zazlívali panu Karlovi staršímu nejenom, že se přidržoval zprvu Matyáše a potom Ferdinanda, nýbrž i to, že mívál "konversaci a stolení jak s kardinálem z Dietrichštejna, tak i s Karlem z Liechtenštejna, s Ladislavem z Lobkovic, s Zdeňkem Albrechtem z Lobkovic, Buriánem Berkou a s jinými praktikanty." Byla to opravdu nečekaná podívaná, ale Žerotín nedbal písemných i ústních poznámek a útoků a neobrátil, ani když byl na trůn povolán mladý kurfirst, kterému ještě v létě 1618 vřele doporučoval oba synovce, syny Ladislava Veleny.

Kdybychom chtěli plně vystihnout účast české a moravské šlechty na osnování odboje. na opatrování věcí politických i vojenských, na přípravě rozhodného kroku proti Ferdinandovi a na nové volbě, museli bychom přihlídnout nejenom ke sborům direktorů, nýbrž i k zemským soudcům a jiným tribunálům, ke komisím k prozkoumání té nebo oné věci, k osobám, které sloužily za vyslance nebo příležitostně posly. Akta konfiskčních komisí o tom mají více než kterýkoliv jiný pramen. Nitky, které se objevují na rozličných stranách, se sbíhají většinou na místě, které měl Václav Vilém z Roupova. V jeho pozadí vidíme někdy docela zřetelně, někdy v matném obryse Václava Budovce z Budova — ten si vskutku zasloužil označením "discipulus Theodori Bezae" (Bezův žák), které mu uštědřil Vilém Slavata.

Ani Budovec ani Václav Vilém z Roupova nebyli velmožové. Jejich zboží stačila na slušný důchod, avšak ponechávala jednomu jako druhému dosti času na veřejnou činnost, kterou vykonávali podle orientace k souvěrcům za hranicemi spíše nežli podle praktických zřetelů a chladných počtů.

70. O nového krále

Boje, které začaly jakmile se jarní počasí trochu ustálilo, nepřinášely revolučnímu hnutí mnoho povzbuzení a posily. Hrabě Thurn, který začátkem června postupoval rakouskou zemí k Vídni, nezasadil Ferdinandovi rozhodnou ránu, nýbrž uznal za potřebné nastoupit zpáteční postup. Krátce předtím utrpěl citelnou porážku hrabě Mansfeld neda-leko Záblatí. Bylo radno soustředit co nej-

více vojska v Čechách a nerozptylovat je smělymi nájezdy do sousedních zemí. Moravě hrozil vpád branných jednotek, kterým velěl hrabě Dampierre. Nebezpečí zažehnal Ladislav Velen ze Žerotína, když skvěle vyhrál bitvu u Věstonic.

Roupovcova skupina v českém direktoriu viděla, že musí jednat, jednat rázně a rychle, aby se odboj nerozdrobil. Po moravském převratu měly být dojednány úmluvy na všech stranách. České království se mělo proměnit ve svazovou soustavu, které by stal v čele král, povoláný na trůn svobodnou volbou. Zásada dědičnosti, kterou houževnatě zastávali Habsburkové, měla být opuštěna nadobro a navždycky. Stavovské obce pěti zemí si osvojily právo rozhodovat o zamítnutí nebo povolání krále. V červenci 1619 byly provedeny rozpravy o základních článcích nové soustavy, konfederace. I ve vojsku chtěli direktori zjednat nápravu a usnesli se počátkem srpna, že nabídnou vrchní velení Kristiánovi z Anhaltu. Horlivě se vyjednávalo s rakouskými stavy, aby přistoupili k české konfederaci a odřekli se Ferdinandu.

Čas plynul a veliké věci, které se dostaly do pohybu Matyášovou smrtí, se ovšem nezastavovaly. Katoličtí kurfirstové naléhali, aby se provedla volba nového císaře. Ferdinand II. si počínal, jakoby měl české království pevně v ruce a užíval kurfirstské hodnosti, která byla spojená s českou korunou. Falšní diplomaté se pokusili způsobit průtahy, avšak nepořídili. Když se 28. srpna 1619 konala ve Frankfurtu nad Mohánem volební schůze, vedl ji mohušký arcibiskup tak obratně, že by se falcký zástupce byl dostal do lichého postavení, kdyby byl odepřel hlasovat proti Ferdinandovi, pro kterého se vyslovil i kurfirst saský i markrabě braniborský, jeden jako druhý protestant.

Porady českých stavů nepostupovaly souběžně s přípravou císařské volby. Generální sněm české koruny rokoval o sezazení Ferdinanda s trůnu v třetím srpnovém týdnu. Jakmile se v tom dosáhlo dohody, naléhal Václav Vilém z Roupova, aby se sněmovníci nerozcházel, nýbrž provedli novou volbu. Rokování o tom začalo dne 26. srpna a skončilo příštího dne. V Praze nevěděli, k čemu se schylovalo ve Frankfurtu, sbor císařských voličů se valně neohlížel na vývoj českých věcí.

Václav Vilém z Roupova a jeho stranici byli rozhodnutí co dělat, ještě než se generální sněm postavil odmítavě proti Ferdinandovi. Jejich kandidátem byl Fridrich V. V odhodlání prosadit jeho volbu je nemátla nejistota o tom, jestli falckrabě nabídku přijme či bude s odpovědí otálet. Průtahy ohrožovaly odboj a české vedení je nechtělo připustit.

Po modlitbě na kolenou zahájil volební sněm Bohuchval Berka z Dubé. Linhart Kolonna z Felsu, který přál saskému kurfirstovi Janu Jiřímu, se pokusil způsobit odklad, avšak Václav Vilém z Roupova pospíšil předsedovi na pomoc a uvedl rozpravu do sjízdných kolejí. Sněmovníci zazpívali napřed českou píseň "Bože otče, sešliž nám nyní Duchu svatého" a po ní přiměřenou německou píseň a ještě jednou se na kolenou pomodlili. Linhart Kolonna a někteří jiní pánové mluvili ve prospěch saského kurfirsta, avšak většina se vyslovila pro falckraběte rýnského. Václav Vilém z Roupova vedl hlavní slovo. Chválil Fridrichovu způsobnost a vyslovil naději, že bude vládnout ve smyslu Porovnání z roku 1609, které mělo platit i v budoucnu jako záruka náboženské svobody jak pro stranu pod obojí, tak pod jednou. Poukazoval na pomoc, kterou Fridrich už poskytl zemi a ještě bude moci poskytnout. V působivé zkratce upozornil na příbuzenské svazky s anglickým králem, s Kristiánem IV. dánským, s markrabětem braniborským a jinými říšskými knížaty. Uvedl i pokrevní svazek s nizozemským místodržitelem Mořicem Oranžským. Hned potom přišly na řadu spojenecké smlouvy s vévodou savojským, s Kristiánem z Anhaltu, švýcarskými kantony a nizozemskými stavy. Vyslovil naději, že "kurfirst saský tolikéž bude sobě to volení oblibovati." Na shromážděné voliče asi silně působilo ujištění: "Přijde-li pak k tomu, že Bůh dá, králem a pánem našim bude, a toho se král anglický s knížetem Mauricem doví, budou mítí stavové pomoc znamenitou."

Pavel Skála, ze kterého čerpáme poučení uvedl, že se pro Fridricha vyslovili Budovec, Pavel z Říčan, který tlumočil i souhlas nemocného Viléma z Lobkovic, Petr ze Švamberka, Jindřich a Michal Slavatové, Albrecht Křínecký a pání z Kolovrat. Když Berka učinil své osvědčení, zjistilo se, že mezi pány bylo třicet pro Fridricha a jenom šest pro saského kurfirsta. V rytířském stavu bylo

stodeset hlasů pro Fridricha a jenom tři pro Jana Jiřího. Zástupcové měst hlasovali vesměs pro falckraběte.

No druhý den přišli k slovu zástupcové stavů z vedlejších zemí. Moravskou delegaci vedl Vilém z Roupova; jejím jménem a jménem stavů, kteří je vyslali do Prahy, se vyslovil pro Fridricha. V tom se s ním srovnali mluvčí Slezska o bou Lužic. Podle nedávných úmluv směli stavové čeští odevzdat dva hlasy, první a poslední. Václav Vilém z Roupova promluvil tedy ještě jednou a zakončil volební akt. Shromáždění zanotovali *Te Deum* laudamus česky a německy a hned potom Češi zazpívali 85. Žalm a Němci svou píseň; když dozněl zpěv, přítomní "poklekýše na kolena Bohu se za nového krále modlili."

Pan Václav Vilém řídil volbu obratně a s úspěchem. Jak on, tak jero stranici se vyvažovali slov, která by mohla vzbudit dojem, že Fridrich má důvěru jenom jedné strany, členů Jednoty a lidí nábožensky s nimi spřízněných.

71. Královské rodině vsťřic

Než se stavové po volbě rozešli, sestavili poselstvo, které se mělo vypravit za Fridrichem a nabídnout mu českou korunu. Mezi členy byli nejenom Bohuchval Berka a Václav Vilém z Roupova, nýbrž i oba Šlikové na znamení jednoty v názorech. Skupinu pánů doplnili rytíři a měšťané; mezi nimi byli Petr Millner, Jan Oršinovský a Eliáš ml. Rozín z Javorníka. Za Moravu byli vysláni Pertolt Bohobud z Lipého a Jan Cejka z Olbramovic, lidé vesměs znalí světa.

Poselstvo neodjelo z Prahy ihned, nýbrž až za několik týdnů, protože stavové chtěli mít jistotu, že Fridrich neodmítne. Věc nebyla prostá a snadná, protože falckrabě chtěl mít ujistění s několika stran, že nezůstane bez pomoci, kdyby se dostal do války s odmítnutým Ferdinandem. Nepořídil docela, protože Jakub I., který měl klíčové postavení ve složitých jednáních, prodléval s odpověďí. Falští radové, především Kristián z Anhaltu, naléhali, aby Fridrich přijal a vypravil se do Čech, protože z průtahů vznikalo nebezpečí rozkladu.

V polovici října 1619 byl Fridrich se dvorem v Amberku a někdy kolem dvacátého dne toho měsíce nastoupil cestu k české hranici. Poslední zastávku udělal ve Valdsasích a ubytoval se v tamním klášteře. České po-

selstvo o tom dostalo zprávu a ihned zamířilo k městu. Bylo to osmnáct komorních vozů, sedm pro členy, jedenáct pro jejich komonstvo.

Přípravy slyšení netrvaly dlouho. Neuplynula ani hodina a čeští poslové stáli před zvoleným králem, jehož družinu tvořili mladší bratr Ludvík, nejstarší syn Fridrich Jindřich a Kristián z Anhaltu. Jachým Ondřej Šlik oslovil krále německy a dostal odpověď v téže řeči. Po rozhovoru s králem a jeho průvodci odešli poslové do královny komnaty. Tam promluvil francouzsky Václav Vilém z Roupova a královna odpověděla týž jazykem, protože německy uměla málo a česky ovšem ani slova.

Po slavnostních řečech odešla panovnická rodina, její průvod a čeští poslové do kostela. Po hostině král rozmloval s některými posly. "Královna pak s druhé strany též s Kristiánem knížetem z Anhaltu, s Václavem Vilémem z Roupova i s jinými pány, ješto francouzsky dobře uměli, rozmanité diskursy vedla, takže se takové promlouvání skůro do samého večera protáhlo."

Král s početnou družinou odjel z Valdas dne 25. října a postupoval přes Chleb, Falknov, Žatec, Louny a Slaný a dospěl 31. října do záměcku Hvězdy. Tam ho uvítal jménem direktorů Jan z Talnberka česky a Václav Vilém z Roupova přeložil řeč do němčiny. Krále čekal spanilý kůň temně plesnivý. Zůstal na něm v sedle, než Oldřich Vchynský seřadil přítomné pány a rytíře, "aby jedá s ním mimo něho jemu to tovaryšstvo vzácné tím lépe k spatření ukázał." Potom dostali návěští rejtharů a jiné ozbrojené skupiny. Průvod se uspořádal a dal na pochod k hlavnímu městu. Královna s nejstarším synem jela ve voze podšitým hřebíčkovým aksamitem, zlatem a perlami bohatě krumplovaným. Jak poznamenal Pavel Skála, "den pak a počasí nebylo samo v sobě veselé, ale pošmourné a nadmíru větrné, což mnozí nepřijímali za všelijak potěšitelné a dobré znamení budoucích věcí."

72. Korunovace

Královští manželé neměli mnoho času na obeznámení s pražským hradem a s lidmi, kteří zastávali vysoké úřady v zemské správě. V chrámu sv. Víta pracovali řemeslníci, aby připravili, co bylo potřeba ke korunovaci.

Stala se i bezpečnostní opatření, "aby náka zrada neb tajné prachu ručnického ukrytí někde se nenacházelo, jako tam na onen čas v parlamentu englickém." Král měl býti korunován v pondělí 4. listopadu 1619, královna ve čtvrtek, dne 7. téhož měsíce.

Obřad byl složitý a konal se podle pořádku sestaveného předem, aby byl přiměřený vyznání královských manželů a náboženskému rozvrstvení obyvatelstva v zemi. Úkony, které Karel IV. ve svém korunovačním řádu přisoudil pražskému arcibiskupovi a jeho pomocníkům, vykonali nejvyšší hodnostáři české konsistoře. Hlavní úlohu měl administrátor Jiří Dikastus, farář u Matky Boží před Týnem, některými současníky označovaný za blízkého reformované nauce. Jemu po boku byl senior Jednoty Jan Cyrill, rodem z Třebíče, správce Betlémské kaple. Oba byli přioděni v aksamitové sukně fialové barvy a na hlavách měli birety v témže odstínu. Mezi modlitbami a rozličnými úkony se chrámem neslo "velmi libé a radostné zpívání a muzikování". Administrátor kázal česky na Žalm 20. I jinak vládla čeština. Bohuchval Berka předčítal korunovační přísahu a král ji po něm říkal česky. Korunovací vykonali s oběma duchovními nej přednější úředníci zemští, Berka jako nejvyšší purkrabí a Vilém z Lobkovic jako nejvyšší hofmistr. Obřad zakončil administrátor vzhlasem modlitbou. "A na to začal také hned týž administrátor zpívati Te Deum laudamus, jehož následovali v tom všickni vesměs zpěváci, muzikanti, trubači i bubeníci na své chory tůž píseň propěvující a vytrubující až do konce, že se po všem hradě pražském rozléhalo."

Alžbětina korunovace probíhala podobně. Nekázal administrátor, nýbrž Jan Korvín, který někdy studoval v Heidelberku a v Praze působil jako německý kazatel. Za text si zvolil Žalm 72.

Jak po králově, tak po královnině korunovací se konal slavnostní oběd v soudní světnici. První byl slavnostnější a okázalejší, neboť kromě stolu pro krále a jeho choť bylo v síni čtrnáct tabulí pro cizí knížata, nejvyšší úředníky a soudce zemské a pro zastupce přivtělených zemí.

73. Večeře Páně po falckém způsobu

Za dva dny po korunovací jmenoval král Fridrich nejvyšší zemské úředníky. Václav-

Vilém z Roupova se stal nejvyšším kancléřem. O něco později byl Václav Budovec jmenován presidentem apelačního soudu a Petr Millner místokancléřem. Na Moravě došlo k proměně direktoria na zemskou vládu v prosinci 1619 za zasedání zemského soudu. Nejvyšším úředníkem, zemským hejtmanem, se stal Ladislav Velen ze Žerotína. Vilém z Roupova působil jako nejvyšší komorník.

V polovici listopadu odjel Fridrich do Norimberka v průvodu Václava Viléma z Roupova a jiných vynikajících osob; vrátil se až asi za měsíc. Královna, čekající dítě, zůstala v Praze s dvorními dámami německého a anglického původu. Nevedla si v novém prostředí moudře a její společníci dbaly o dobrý dojem ještě méně. Lidé, obzvláště příslušnice "pocivého pohlaví ženského" zehraly hlavně na to, "že fraucimor královský prŮs neb ňader svých odhalených nepřikrývá."

S královskou rodinou přijel do Prahy jejich dvorní kazatel Abraham Sculteus, rodem ze Slezska. Jako cizinec neměl podílu na korunovačním obřadu a vykonával služby Boží pro členy panovníckého domu a dvořany přišlé odjinud. Královna si později poslala pro kazatele francouzského jazyka.

Blížily se Vánoce a Fridrich i s choť se chystali přistoupit ke stolu Páně. Podle některých svědectví by se byli královští manželé spokojili menším kostelem (nejspíše u Všech svatých), avšak mezi nejvyššími úředníky nabyla vrchu skupina, která si přála důkladné úpravy katedrály. Pavel Skála, který mnoho viděl a věděl, napsal, že se "reformací strany obrazův a maňasův rozličných v hlavním kostele sv. Víta "se stala" tak dobře s volí a věděním krále Fridricha, jako z horlivosti některých předních pánův českých z Jednoty bratrské, jenž přední úřady zemské v tu dobu na sobě držovali, jako Bohuchvala Berky z Dubé a z Lipého, nejvyššího purkrabí pražského, Václava Viléma z Roupova, nejvyššího kancléře, a jiných úředníkův a soudcův zemských."

Ničivé dílo, které neprošlo bez příhod urážejících city mírných evangelických Pražanů, začalo v sobotu 21. prosince odpoledne a skončilo před hlavním svátkem. Na Boží hod stál v chrámě prostřený stůl a u něho dvanáct stolic. Král seděl v čele a lámal chléb na mise. Podle zpráv, které se ne-

shodují ve všech podrobnostech seděli na stolicích Václav Vilém z Roupova, Václav Budovec, Kryštof Harant z Polžic, předseda královské komory a Daniel Škréta, jeho sekretář. Dodal bych i jméno Berkovo, avšak nemám proto dokladu.

Vznešení pánové, kteří se přidružili ke králi, si nevyžádali svolení od správců pražských bratrských svatyní. Nejenom o velikém svátku, nýbrž i při jiných příležitostech dbali duchovní Jednoty o uchování starobylého pořádku. Když přišel s Hradu podnět, aby zavedl falcký řád, "zpečovali se k tomu přistoupiti, vymlouvajice se pohoršením mdlých posuchačů svých."

Napsali jsme už (v kapitole 17), jak se vysluhovala svatá Večeře Páně v Betlémské kapli, když byla v bratrské správě. Rozdíl mezi Bratřimi a falckými reformovanými nebyl jenom v užívání nekvašeného chleba při bratrském obřadu, nýbrž i v tom, že Bratři přijímali kleče. Takový způsob vysvětloval Budovec svému hostu z Francie, Jindřichovi de la Tremouille, přáním nepůsobit pohoršení mezi lidmi jiné víry. V témže smyslu psal Karel st. ze Žerotína roku 1616 do Krnova, když tam markrabě Jan Jiří zaváděl reformované služby Boží a žádal o duchovního z Jednoty, znalého německého jazyka. Žerotín neměl vážných námitek proti lámání chleba, avšak považoval za místné, aby se věc jinde obvyklá nezaváděla mezi Bratřimi. Když na počátku února 1620 přijel král Fridrich do Brna a přistoupil ke stolu Páně v kostele někdy jesuitském, nebyl Karel starší mezi hodovníky. Nebyl ani mezi stavy, když král markrabě skládal přísahu na zemská privilegia a přijímal obvyklý hold.

Z kusých zpráv a nápovědí tam a onde vyrozumíváme, že se z králova okolí stalo několik pokusů sdružit vyznavače reformované nauky, kteří dotud buď příslušeli pod konsistoř pod obojí nebo byli členy Jednoty. Takové hlasy měly ozvěnu mezi lidmi německé řeči, avšak bratřští vůdcové jimi nebyli zvkláni v přesvědčení, že Jednota má zůstat na své základně a setrvat ve volném svazku se stranou pod obojí, který se zakládal na vzájemných úmluvách z roku 1609.

Přední ze seniorů Jan Cyrill zaujal pevné stanovisko a nerad viděl, že někteří členové jeho stáda začali opouštět společné shro-

máždění. Neměl na zřeteli jenom urozené pány, nýbrž i některé duchovní. Jako v Brně, odevzdaly světské úřady i v Praze jesuitský kostel Bratřím. Někteří duchovní tam chtěli o Veliké noci 1620 konat obřad po falckém způsobu s lámáním chleba. Jan Cyrill se proti tomu ohradil a "rozhorliv se, řekl, že by raději z Prahy šel."

Bratřští duchovní byli zvyklí kázni a poslušnosti. Jeden však přece povolil: Jan Joram, působící za povstání v Luži na slavatovském zboží, neodmítl rázně Jana Opsimatha a studenta v jeho průvodu, když nezbedně žádali, aby jim podal Večeři Páně po kalvínsku. Doneslo se to do Prahy a senior pokáral kněze Joramu.

Jiných případů asi nebylo, protože se Samuel Martinus z Dražova, který v exilu ostře útočil na Jednotu pro spojení s reformovanými, nezmiňuje o nikom jiném než o původci odchylky, Opsimathovi, a povolném správci lužského sboru. Kdyby byl vyslidil víc, jistě by s tím byl vyrazil na exulanty z Jednoty, kterým docházely podpory ze Švýcar, Nizozemí a občas i z jiných reformovaných zemí.

74. Příčiny nesnázi a rozporů

Fridrichovo rozhodnutí pro českou korunu byl vážný, opravdu osudný krok. Nepřátelé ho odsuzovali pro nezřízenou touhu po moci a ještě ostřeji napadali jeho chot'. Káravých slov, škodolibých poznámek a posměšků přibývalo, když se věci obracely k horšímu. Po kvapném útěku z Prahy byli královští manželé vystaveni hrubým útokům, nelibostným poškľebkům a obviňování z nestatečnosti — rozmanité letáky, karikatury i výjevy na jevištích tvořily dravou dohru krátké bitvy na Bílé hoře.

Kdo se díval jenom na povrch, mohl snadno uvěřit, že si Fridrich znamenitě polepšil pražskou korunovací. České království se zeměmi tak bohatými jako Čechy, Slezsko a Morava, bylo skvělým ziskem. Kdyby se spojení přes Horní Falc s Dolní Falcí bylo vskutku utužilo, byl by se Fridrich stal nej-mocnějším knížetem v Říši a byl by vládl v kolegiu voličů dvěma hlasy, českým a falckým, jdoucími odedávna před Saskem a Branibory. Králi záleželo na tom, aby se včas rozhodlo o nástupnictví. Stavové mu v tom vyšli vstříc a na generálním sněmu, konaném

v prvních měsících roku 1620, přijali nejstaršího syna Fridricha Jindřicha za čekance českého království. Když Václav Vilém z Roupova odůvodňoval návrh, poukazyval na "obzvláštní náchylnost k jazyku českému," k němuž prý kněz měl znamenitou chuť. Na doklad uváděl, že Fridrich Jindřich může volně říci: "Bázeň Páně je počátek moudrosti." Uměl-li jenom tolik, neudělal za několik měsíců pokrok na nadmíru veliký!

Svazová soustava, na kterou bylo království proměněno v létě 1619, odpovídala sice tužbám stavovských obcí po snížení královské moci, avšak byla pomalá a nevalně se hodila na dobu boje se sezazeným králem a jeho pomocníky v sousedství i dále v Evropě, v Madridu, v Bruselu, v Římě a v Mnichově. Přes projevy porozumění pro společnou věc a přes účast na generálních sněmích roku 1619 i 1620 přivtělené země měly na obraně království menší podíl než Čechy — Morava v tom šla hned za přední zemí. České direktorium mělo vůdčí úlohu ode dne ustavení; sbor nejvyšších úředníků českých vykonával rozhodný vliv i po králově příjezdu a korunování.

Nikoli Berka, první podle starodávného pořádku, nýbrž Václav Vilém z Roupova měl mezi vzbouřenými hlavní slovo. Jeho veřejné projevy, pokud je zaznamenal Pavel Skála nebo jiní současníci, ukazují, že byl přesvědčen o správnosti rozhodnutí pro spojení českých a falckých věcí a že čekal vydatnou pomoc od anglického krále, nizozemských stavů a protestantské Unie. Dbal o to, aby se veřejná shromáždění a státní akty konaly

(Pokračování)

Denver 7, Colorado.

Managing editor: J. P. Tatter, 2650 Leyden Street, Denver 7, Colorado.

7. Owner (If owned by corporation, its name, and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given.) National Union of Czechoslovak Protestants of America, 4800 South Hoyne Ave., Chicago, Illinois 60609. Not For Profit Illinois Corporation.
8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities (If there are none, so state) NONE.
9. Paragraphs 7 and 8 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such person is acting, also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner. Names and addresses of individuals who are stockholders of a corporation which itself is a stockholder or holder of bonds, mortgages, or other securities of the publishing corporation have been included in paragraphs 7 and 8 when the interests of such individuals are equivalent to 1 per cent or more of the total amount of the stock or securities of the publishing corporation.
10. This item must be completed for all publications except those except those which do not carry advertising other than the publisher's own and which are named in Sections 132.231, 132.232, and 132.233 Postal Manual (Sections 4355a, 4355b, & 4356 of Title 39, United States Code)
 - A. Total no. of copies printed (Net press run). Average number of copies each issue during preceding 12 months: 1100
 - B. Paid circulation. 1. To term subscribers by mail, carrier delivery or by other means, 1100
 2. Sales through agents, news dealers, or carrier delivery, or by other means, 50. otherwise: NONE.
 - Single issue nearest to filing date NONE.
 - C. Free distribution (including samples) by carrier delivery, or by other means.
 - D. Total No. of copies distributed. (Sum of lines B1, B2, and C) 1050.

I certify that the statements made by me above are correct and complete.

Signed: JOHN OPIE, Treasurer.

STATEMENT OF OWNERSHIP

MANAGEMENT AND CIRCULATION

(Act of Oct. 23, 1962; Section 4369, Title 39, United States Code)

1. Date of filing Oct. 1, 1963.
2. Title of publication: Krestanske Listy a Husuv Lid.
3. Frequency of publication: Monthly.
4. Location of known office of publication: 2650 Leyden Street, Denver 7, Colorado.
5. Location of headquarters or general business offices of the publishers (Not printers): 4800 South Hoyne Avenue, Chicago, Illinois 60609.
6. Names and addresses of publisher, editor and managing editor:
Publisher: National Union of Czechoslovak Protestants of America.
Editor: J. P. Tatter, 2650 Leyden Street,

JIRÍ PODEBRADSKÝ

(Dokončení ze str. 51)

církevní zásady, že "kačírům" není třeba do-
stát v slovu, a neštilil se nejhorších zvěrstev,
husitské vedení váky nevybočovalo, až na
krátké epizody jako na počátku za chiliasmu,
z mezi přirozené obrany a zachovalo si vyso-
kou úroveň mravní. Bylo to hlavně dílo bo-
hoslovců, jako byl Husův dědic Jakoubek a
jeho přední žák Rokycana, kazatelé mocného
slova a neposkvřněného života. Ti střežili pří-
sně posvátný ráz revoluční války proti politi-
kům i kazatelům levice i pravice, kteří ji
hrozili strhnout na scestí výbojů nebo kapi-
tulace, a tím sílu, jež zachránila revoluci ví-
tězství. Vojska revoluce zůstala proto skoro
až do konce totikaleté války vojsky Božích
bojovníků v duchu slavného chorálu revoluč-
ního, nikoliv žoldáků.

V tomto ovzduší mravní čistoty, která do-
voluje válku, jen když se stane nevyhnutel-
nou a jest ospravedlněna mravními důvody a
cíli, vyrostl pozdější Husitský král. Již jeho
otec byl sloupem bratrstva založeného Žižkou,
které se po jeho smrti nazvalo sirotčím a v
němž zapustil kořeny rozhodný směr Jakoub-
kův a Rokycanův, když byl M. Jan vypuzen
reakcí z Prahy a našel útočiště na 11 let v
hlavním městě bratrstva Hradci Králové. Jiří
byl skvělý voják a dobyl si rytířských ostruh
v 18 letech v obraně Tábora. Deset let po-
zději dobyl takřka bez výstřelu Prahy a po
nových 10 let bez boje koruny královské. Z
těch 38 let strávil snad úhrnem několik let
v poli, na válečných jízďách doma i za hra-
nicemi. Poznal tak dokonale hrůzy válek a
jako nejeden válečník se naučil válku z hlou-
bi duše nenávidět. Vynikající cizinec, jenž
poznal krále při práci jako málokdo, praví
o něm, že nepoznal muže tak statečného,
jenž však přesto tím více nenáviděl válku.
Bylo to umění míru, kterým povzněl stát,
zpuštěný tolikaletou válkou, na nevidaný
stupeň blahobytu, že to pobuřovalo papež-
ského diplomata Eneáše Silvia, když v pa-
mátný rok 1458, kdy Jiří dosáhl královské a
Silvio tiary, napsal knihu o českých dějinách,
aby vyhověl zvědavosti světa po státu, vy-
rostlém z událostí, kterým se lidé, jak napsal,
budou více obdivovat než jim věřit.

Toto vzácné umění míru se projevuje v
návrhu na zřízení svazu evropských států ne-

jen myšlenkou, aby svaz učinil válku v Ev-
ropě nemožnou, ale i větou, ukazující pro-
nikavě státnickou velikost Husitského krále.
Vyslovuje přesvědčení, že mír je bytostně zá-
vislý na spravedlnosti, vládnoucí ve státě, a
ta zase na míru, že se mír rodí a udržuje
spravedlností a že není možno, aby stát se-
strval v míru bez spravedlnosti. Proto se pa-
novníci, kteří mají podepsat smlouvu o svazu
států, rozhodli podrobit důkladnému přezkou-
mání zákony platné v jejich zemích a na-
mnoze zmatené, aby byly v soulase se
spravedlností a lidi řádně odměňovaly, kdež-
to do lidí nešťastných, aby bušily stále klad-
divem. A za tím účelem se usnesli zřídit ja-
kýsi všeobecný soudní dvůr, z něhož by jako
ze zdroje vytékaly na všechny strany potůč-
ky spravedlnosti. Tento soud bude působit
tam, kde bude dočasné sídlo svazu a bude
zjednávat každému spravedlnost rychle, bez
hluku, formalit a průtahů. Toto nové právo
se mělo stát oporou míru a zajistit jeho pev-
nost a trvání.

Provedení takových převratných změn v
ústrojí evropských států byla ovšem v r.
1464 utopie, předbíhající dějiny o celá století.
Jak však ukazuje pronikání římského práva,
které měl právní poradce krále Jiřího a hu-
manista dr. Mair na mysli, ve všech zemích,
bylo to v duchu těchto dějin, i když se hlu-
boká proměna práva protáhla až do minulé-
ho století. Král Jiří byl zde proti jiným pa-
novníkům napřed, nejspíše proto, že takový
převrat byl mezi cíli husitské revoluce, v je-
jím úsilí podrobit všecko právo svrchovanosti
zákona Božího.

Velká myšlenka svazu evropských států,
jenž by učinil válku v Evropě nemožnou,
myšlenka, kterou Husitský král první vnesl
do jednání evropské diplomacie, podlehl ve
třech letech v nerovném zápase se silou pa-
pežství, které mělo tehdy ještě pevnou opo-
ru ve středověkém světě a jeho řádech. Ale
čas, jenž vše mění, jak pravil básník, i časy,
pracoval proti papežství, obnovoval úsilí o
mír Evropy a rodil nové a nové návrhy tím-
to směrem. Mezi těmito návrhy, často fana-
tickými, zajímá českého čtenáře projekt čes-
kého původu, vzniklý v příznivějších pomě-
rech zhruba 200 let později než návrh krále
Jiřího a vzešlý z pera J. A. Komenského.

Zrodil se ve světě již do základů změně-

ném, a to hlavně vítězstvím světové reformace, krátce po světovém kongresu vestfálském, jenž r. 1648 ukončil třicetiletou válku a vyloučil papežství z mezinárodní politiky. Vestfálský mír zasadil ovšem krutou ránu všem českým evangelikům, v cizině i doma, neboť zachránil české země katolickým Habsburkům. Komenský měl však příliš mnoho práce, aby se oddával žalu a nářkům, a tato práce se mu stala v labyrintu světa rájem srdce. Bylo to zejména skvělé a velkolepé dílo O nápravě věcí lidských, které ho strhovalo a pohlcovalo, vzrušovalo a utěšovalo. Zamýšlel jím podat český příspěvek k bohaté světové literatuře o nezbytnosti dovršit reformaci a obnovit svět, rozvrácený tolíkalou světovou válkou. Sedm let po nešťastném míru, za posledního pobytu v pohostinném Lešně, dílo dospívalo k závěru předposlednímu, šestým svazkem, jemuž dal název "O všeobecné nápravě" — Panorthosia. Je to vrcholný svazek nejzralejšího díla Učitele národů a v něm najdeme i návrh na odstranění válek a zabezpečení trvalého míru nejen v Evropě, ale i v celém světě. Překvapí, jak připomeneme dávno zapadlý projekt Husitského krále.

Hlavní úkol připadá u Komenského univerzálnímu pojítku států, světovému suodnímu dvoru. Jeho přisedící mají stát v čele šíření spravedlnosti a míru národa k národu, po celém světě. Mají to být živé sloupy a opory všeho řádu v lidské společnosti, králové spravedlnosti a míru a horliví smiřovatelé sporů mezi bratřími; nejmírnější z lidu, třeba snad i nejsklíčenější pod tíhou prací, nejvíce snášející všeho, zcela lví povahy. Mají bdít nad pokojem celého světa a stavět všude věčné hráze proti všem válkám i starat se, aby byly v každém národě zřizovány veřejné dílny na zachování míru, radnice, tribunály a sněmy, ano, regulovat odvádění obyvatele z končin přelidněných do kolonií, ne však násilně, nýbrž prostřednictvím mírových rozhodčí. Dále hledět, jak by se dal zachovat ve všech lidských společnostech mír a pokoj pokud možno bez násilných prostředků. Proto musí být ustanoveno univerzální právo, sestavené jen z přirozeného práva a jen ze zákonů Božích, a to sepsáním neúchylných norem práva a spravedlnosti.

K ruce těmto politikům a státníkům přidává bohoslovec a filosof Komenský ještě

dva podobné sbory. Světová konzistoř, univerzální pojítko církve, má se starat o ryze církevní a jejich služebníků a vzejít se sloučení všech konzistoří a církví. Je příznačné pro Komenského, že se mu tato konzistoř nejevila oporou dostatečnou. Zažil již rozmach moderní vědy, ale i organizace vědecké práce, která si v této době buduje nová ústředí v akademiích. Měl sám lví podíl na přípravných pracích k založení anglické akademie, vešle v život 1662 se jménem Královské společnosti, a ještě na sklonku života vyslovil naději, že založí takovou akademii i v Praze. V Panorthosii navrhuje sloučit všechny akademie v jedinou a ukládá jí poslání univerzálního pojítko vzdělavců jako sboru Světla. Ten má krásně rozněcovat světlo moudrosti a mocně je rozvádět od národa k národu. Má se starat o zakládání a prospívání škol, aby byly vedeny správnou metodou, pečovat o vytvoření nového jazyka a jeho šíření mezi národy tak, aby výtěžky vědecké práce se staly společným majetkem všeho lidstva.

Tak bojovali oba přední synové české reformace, Husitský král a Komenský, za mír ve světě a za spravedlnost ve státě. Zápas o tento dvojí vznešený ideál připadl křesťanství, když se domohlo vlivu na stát a ujalo úkolu, zachránit kulturu římské říše po jejím zhroucení barbarům, kteří si říši rozdělili. Zápas ten byl hlavně odkazem velikého klasika křesťanské antiky Augustina. On mu dal výzbroj římských a řeckých myslitelů a zápal křesťana a jeho staletý vliv učinil oba ideály pevnou součástí evropské kultury, dodnes živou i tam, kde jméno Augustinovo je dávno zapomenuto nebo dokonce neznámo.

I. B. Č.:

PAX INFANS

*Ve vidění básníkově
a v každém těšitelském slově
září sen míru.*

*V práci těch, kdo bez únavy
most usmíření lidem staví,
zvoní slib míru.*

*Ale v dětských očích snivých,
tak bezbranných a důvěřivých
žije pravda míru.*

Bůh Pán je zdrojem práva člověka, takže člověka vedle nás, nelze už odstrčit stranou, přehlédnout a znásilnit, ale je nutno s ním nakládat jako s posvěceným, v úctě před svatým právem Božím. Leonhard Ragaz.

Z našeho Siona a odjinud

New York, N. Y. — Dňa 8. marca 1964 odpoľudnia naši Amerikani československého pôvodu i tohto roku usporiadali slávnosť 114. narodenin Prezidenta Osvoboditeľa T. G. Masaryka v historickej Sokolovni, 420 E. 71. Street. Objemná dvorana bola naplnená úctivým obecnstvom po väčšine Slovákm. Poslucháči boli dojatí bohatým programom: Zahájenie americkou a československou hymnou. Projevy povedali, Andrew J. Valušek, predseda Vých. oblasti ČSNRA, a Rev. Dr. J. Šefl, farár Husovho Chrámu a predseda Čsl. Legionárov v New Yorku, ktorí dostavili sa v uniformách na podium v peknom počte. Nasledovalo vystúpenie Českej školy pod vedením dobrej učiteľky ses. Jarmily Uhlířové. Bola to radosť vidieť a slyšať československé spevy a rečovanky. Bolo na javišti asi 30 chlapcov a dievčat, ktoré boli oblečené v pestrých krojoch.

Pani Milena Šustrová, operná a koncertná sopranistka umelecky zaspievala 9 piesní od Smetany a Dvořáka včetne i slovenských v úprave od Schneider-Trnavského. A na koniec prehovoril vzácny hosť z Prahy, Reverend Jan Kučera, bývalý pastor 4,000 duší počítajúce Českobratrského cirkevného sboru na Smíchove, kam prináležal i President Masaryk s rodinou. Dv. Kučera studoval pred 40 rokmi na Union Seminari a bol poomenníkom blp. Dr. V. Piska. Bolo mu milo byť medzi nami a nám bola radosť počuť jeho milé slová.

Na druhý deň pojal Rev. J. Šefl na lunč do českého restaurantu našich farárov a sice: B. Hrubý, J. Baloun, J. Kučera, A. Slabey a F. Svoboda, kde mali informálnu besedu. Ponevác t. i. chystá sa počet našich spoluveriacich zo Západu na N. Y. Fair, vzesla otázka, či by nebolo možno pri tej príležitosti usporiadať v New Yorku konferenciu Národnej Jednoty čsl. Protestantov? Bude sa o tom d'alej vyšetrovať.

Bethlehem, Pa.) V útorok odedel br. Kučera s br. Slabeyom podívať sa do tohto pekného mesta, ktoré bolo založené r. 1741 Moravskými bratmi z U. F., ktorí hľadali náboženskú svobodu. Tam br. Slabey ukázal mu v Archíve české knihy a zvlášte vzácnu 6 dielnu Bibli Kralickú. Archivár br. Nelson odomknul skriňu a nechal br. Kučeru s láskou listovať v té knihe, V stredu večer pri pôstnych službách v Central Moravian Church, Rev. Dr. Allen predstavil Rev. Kučeru a dal mu chvíľku prehovorit' anglicky. A vo štvrtok ráno br. Kučera zaujímavé prehovoril v kapli ku theol. studentom a profesorom. Po této schôdzi pojali ho do cafe-terie na kávu a ďalšiu besedu. Ameríkanov veľmi zajíma či je v Československu skutočná náboženská svoboda. —S.

Z Arbuckle, Kalifornie, nás došla zpráva o smrti s. Lydie M. Gibson, ktorá zemřela po krátké nemoci v nemocnici v Oakland, Cal., dne 26. ledna t. r. Mrs. Gibson byla dcerou již též zesnulých Rev. and Mrs. Antona Swobodových z Arbuckle, Kalifornie a Cobb, Wisconsin. Školního vzdělání nabyla poblíž Clarkson, Nebraska, ve Wayne State College, Neb., a v University of California, Berkeley, California. Po mnoho let byla zaměstnána v Royal Insurance Company v San Francisco. Minulého roku odešla na odpočinek, při kteréžto příležitosti její zaměstnavatel veřejně uznal její služby. Mrs. Gibson byla členkyní První Metodistické církve v Oakland v Californii. Pohřební pobožnost se konala v Oakland. Rev. Dr. Charles E. Lord, Rev. Bradford Howe a Paul P. Ralston se podíleli na pohřebním obřadu. Zesnulá jest pochována v Mount View Cemetery v Oakland. Mrs. Gibson zde zanechává manžela, Mr. Guy Gibson z Oakland; sestru, Miss Vera Ann Swoboda z Gilroy, a bratry Pavla, Tita a Timotea z Arbuckle.

Přehled práce odbočky N.J.Čsl.P. v Torontě, za r. 1963

V minulém roce jsme měli jednu výroční schůzi všech členů naší odbočky, která byla velmi pěkně navštívená, a pět výborových schůzí.

V dubnu jsme pořádali večer světelných

obrázků z Československa a z Texasu, které nám promítal a vhodnou přednáškou doplňoval bratr farář Svoboda. Večer byl hojně navštíven naším Československým lidem.

V květnu jsme pořádali, spolu se sesterským kroužkem baptistického sboru, přátelskou besedu s profesorem Hujerem, kde jsme rádi vyslechli jeho moučré a přesvědčivé názory a astronomicky prosté a jasné vývody.

29. června jsme pořádali Husovu oslavu. S mohutnými zpěvy pěveckého baptistického sboru a s ohnivým proslovem kazatele Zemana, vyzněla oslava našeho největšího muže Božího krásně a duchovně velebně. Těšili jsme se také při slavnosti z návštěvy Dr. Alice Masarykové.

V r. 1963 jsme byli také zastoupeni na oslavě narozenin Tomáše G. Masaryka; na oslavě Cyrila a Metoděje, na smuteční oslavě Dr. Milady Horákové, na odpoledním programu sjezdu Československé Společnosti pro Vědy a Umění, na večerním banketu téže společnosti a na oslavě 28. října.

Radujeme se i z toho, že jsme podle svých skromných finančních možností — mohli zase pomoci několika starým a nemocným bratřím a sestrám v Československu, a také jsme pomohli malou peněžní částkou ohněm postižené rodině Peterson.

Za výbor: Emiliie Kubešová, jednatelka.

Předplatné a dary na časopis a práci Jednoty došlé do 8. března 1964.

Jaroslav Schubert, Berlin, West Germany, předplatné	\$5.00
George Fabok, Islington, Ont., přdp.	2.00
Louis Conrad, Franksville, Wisconsin, předplatné a dar	5.00
Anton Horský, Cedar Rapids, Ia. přdp.	2.00
Joseph B. Matejka, Burlington, Ont., předplatné a dar	5.00
Joseph Churma, Shelton, Conn., předplatné a dar	3.00
Pavel Mika, Windsor, Ont., předplatné a dar	3.00
Anton Vacek, Cedar Rapids, Iowa, předplatné a dar	4.00
Mrs. Anna Tichy, Ely, Iowa, přdp.-dar	5.00
Miss Marie Pokorný, Baltimore, Maryland, předplatné	2.00
Joseph Procházka, Columbia Station,	

Mrs. Frances Pallas, Ceresco, Nebr., předplatné a dar	15.00
John Elias, Cleveland, O., přdp.-dar	5.00
Frank Hlubucek, Winnipeg, Man., přdp.	5.00
Mrs. J. M. Kovar, Rosenberg, Tex., dar	2.00
Mrs. J. A. Calek, Bradenton, Fla.,	

předplatné a dar	5.00
Mrs. Mary Kratochvil, Franklin, Ky., dar	2.00
J. Skrabal, Summerland, B. C., dar ..	2.00
J. Valenta, Montreal, Que., přdp. a dar	5.00
Mrs. Susan Dikant, Newark, N. J.,	

předplatné a dar	3.00
Andrew Kareha, Cleveland, O., přdp.	2.00
Mrs. M. Jemelka, Medina, O., předplatné pro Mme. Vlasta Boin, Paris ..	3.00
Mme. Vlasta Boin, Paris, France, přdp.	5.00
Mrs. Charles Horejs, Omaha, Nebr.,	

předplatné a dar	5.00
Erazim V. Kohak, Hingham, Mass., dar	10.00
Ervin Kenmore, Larchmont, N. Y., př.-dar?	
Ervin Kenmore, Larchmont, N. Y.,	

předplatné a dar	7.00
Mrs. Em. Kovar, Rosenberg, Tex., dar	2.00
Mrs. Antoinette Horton, Hollowville, N. Y., předplatné	3.00
R. F. Lockwood, Leonardo, N. J., dar	5.00
B. F. Svoboda, Arbuckle, Cal., předplatné a dar	6.00
Mrs. Mira Pospisil, New York City, př.	2.00
Josef Peter, White River, So. Dak., předplatné a dar	4.00
Dr. Joseph Pestal, Rawlins, Wyo., přd.	3.00
Mrs. Mary Cucak, Mingo Jct., Ohio, předplatné a dar	4.00
Miss Karla Strobl, Bethel Park, Penna., předplatné a dar	5.00
Mrs. Anna Kolar, Omaha, Nebr., dar	10.00

S díky přijala a o další pomoc prosí, Národní jednota čsl. protestantů, Mr. John Opie, treas., 4800 So. Hoyne Ave., Chicago, 9, Illinois.
Ohio, předplatné a dar